

Kain og Abel

Sist oppdatert: 4. januar 2004

Til læreren:

Denne teksten egner seg godt enten til gjenfortelling eller opplesning for barna. Læreren bør ha lest gjennom teksten på forhånd slik at den kan leses med innlevelse. Nye begreper kan være lurt å gjennomgå med klassen på forhånd.

Teksten er ment å kunne skape en sterk stemning og innlevelse. Dette kan læreren forsterke ved å slukke lyset, tenne et stearinlys foran i klasserommet, og evt. be urolige elever legge hodet på pulten. For å gi barna mulighet til å dvele i magien som opplesningen skaper og til å bearbeide stoffet på egenhånd, anbefales det å avslutte timen med denne historien, og vente med felles bearbeiding i form av spørsmål, samtale, tegning, maling og andre aktiviteter til en annen time/dag.

Adam og Eva får sønnen Kain

Stakkars Adam og Eva, de fikk ikke lenger leve i Edens hage der Gud alltid tok vare på dem. Istedenfor måtte de dyrke jorden og arbeide og slite for å klare seg. Men de bygget seg en fin hytte, og ryddet seg god jord å dyrke, så de levde ganske godt likevel. Etter en stund fikk de en liten sønn som de kalte for Kain. Gjett om de var glad i og passet godt på lille Kain? Adam tok ham med ut på marken og viste ham hvordan han kunne dyrke jorden og få planter til å vokse og gro. Eva satte ham på fanget og fortalte eventyr. Hun strøk ham over håret, kysset ham og fortalte ham hvor skjønn han var. Kain fikk all kjærligheten og oppmerksomheten til Adam og Eva.

Kain får en lillebror

Etter noen år fikk Kain en lillebror, Abel. Abel var liten og måtte derfor ha masse oppmerksomhet. Han var så søt og god, alltid blid og snill, og Adam og Eva var så glad i ham. De stelte ham og passet ham, Eva kysset ham og Adam kastet ham opp i luften og fikk ham til å le. Alt det Abel gjorde la de merke til og syntes var fantastisk flott.

Kain følte det som om de ikke lenger brydde seg om ham. Han ble sjalu. Derfor begynte han å gjøre rampestreker slik at Adam og Eva skulle huske på ham også. De skjønte på ham og kunne ikke forstå hva som gikk av den snille gutten deres. Da gikk Kain bort og gråt for seg selv. Han så bort på Abel som

satt og gurglet på Evas fang, og kjente at han hatet ham, og der og da bestemte han seg for at han skulle bli bedre enn Abel på alle måter. Da ville nok Adam og Eva forstå hvem som var den beste sønnen deres!

Kain og Abel vokser opp

Kain og Abel vokste opp, Kain hjalp Adam å dyrke jorden og Abel passet på sauene og lammene. Abel var alltid snill og god. Hvis noen trengte hjelp med noe, var han raskt på pletten. Var noen lei seg, la han alltid merke til det, og kom for å trøste dem. Og dyrene passet han godt på, de kom alltid løpende mot ham når han kom.

Kain på sin side gjorde så godt han kunne. Han dyrket frem de største og fineste grønnsakene, kornet fikk han til å vokse godt, han kunne reparere all redskap som gikk istykker, og han lagde en innhegning for Abels sauer. Men uansett hvor flink han var eller hvor bra han gjorde det, kom alltid Abel foran. En dag kom f.eks. Kain inn med en kniv han hadde laget til Eva. Da kom Abel med myk ull som han la mot Evas kinn. Det fikk Eva til å smile til Abel, og Kain var sikker på at hun ikke var like glad for kniven han hadde laget til henne, som hun var for Abels ull. En annen dag kom han med gulrøtter og salat som de kunne spise. Men Abel kom med møre kjøttstykker han hadde grillert på bålet, og Adam var helt over seg av hvor deilig det luktet. Kain knep munnen sammen. Han sa ingenting, men skulte bort på broren sin.

Offeret til Gud

En dag skulle Kain og Abel ofre til Gud. De bygget hvert sitt alter som de skulle ofre på. Denne gangen, tenkte Kain, skal jeg greie å slå Abel. Om ikke mamma og pappa forstår at jeg er bedre enn ham, skal i alle fall Gud forstå det. Han samlet sammen det beste han hadde dyrket, og la det i en stor haug på alteret sitt. Alt han la der var perfekt, det fantes ikke et rift i et blad, en potet som hadde et merke i, eller en gulrot som ikke var stor og saftig. Kain så med stolthet på alteret sitt. Hvilken bonde kunne vel legge bedre korn og grønnsaker frem for Gud?

Abel gråt da han kysset sine lam for siste gang før han slaktet dem for å legge dem frem for Gud. Han la dem forsiktig på alteret, og strøk dem over den myke ullen. Så la han seg ned på kne foran alteret, og mens tårene rant nedover hans kinn, bønnfalt han Gud om å ta av det offer han ga ham i kjærlighet. Også Kain ba foran alteret sitt. Med sammenbitte tenner ba han Gud ta imot hans gave som han hadde slitt så mye for å dyrke frem. Innerst inne ba han Gud om å vise, bare denne ene gangen, at i alle fall Gud hadde forstått at det var Kain, og ikke Abel, som var den beste av de to.

Gud så med velvilje på Abels offer og tok imot den. Kains offer ville han ikke se. Kain kjente raseriet velle opp i seg. Han bet tennene sammen, og stirret ned i bakken. Da sa Gud til ham: «Hvorfor er du harm, og hvorfor stirrer du ned for deg? Hvordan er det? Har du godt i sinne, kan du løfte blikket. Men har du ikke godt i sinne, ligger synden på lur ved døren. Den vil ha makt over deg, men du skal være herre over den.»

Kain dreper Abel

Kain snudde seg mot Abel og ba ham bli med ut på jordene. Der stanset han og så på ham. Abel sto der så uskyldig, vakker og god, og så på ham med et spørrende og kjærlig blikk. Raseriet vellet opp i Kain. Det var ikke plass til dem begge to i verden. Hvem ville vel noengang bry seg om Kain, hvis de kunne få Abel? Selv ikke Gud hadde brydd seg om å se Kain, når Abel sto der. Han for løs på Abel, og før han visste ordet av det, slo han Abel så hardt at han falt ned på bakken og ble liggende. Blodet sildret ut av munnen på ham og øynene så tomt ut i luften.

Kain ble redd. Han dyttet til Abel, ville ha ham til å reise seg, skrek til ham, sparket til ham. Så snudde han og løp av sted. Tankene dunket i hodet hans. Hva hadde han gjort? Hadde han ikke slått ihjel sin egen bror? Hva skulle han si når han kom hjem? Men, tenkte han, var ikke det hele egentlig Abels skyld? Var det ikke Abel som alltid hadde villet være bedre enn ham og aldri hadde villet la Kain slippe til og få oppmerksomhet? Var det ikke Abel som hadde stjålet Adams og Evas kjærlighet fra ham? Var det ikke Abel som hadde smisket for Gud med falske tårer og bønn for at ikke Kain engang av Gud skulle få oppmerksomhet? Han stanset, og hev etter pusten.

Gud taler til Kain

Da talte Gud til ham og sa: «Hvor er din bror, Abel?» Kain ble redd og svarte: «Jeg vet ikke. Skal jeg vokte min bror?» Da sa Gud: «Hva er det du har gjort? Hør, din brors blod roper til meg fra jorden! Nå skal du være bannlyst fra den jord som tok imot din brors blod fra din hånd! Når du dyrker jorden, skal den ikke mer gi deg sin grøde. Hjemløs og fredløs skal du være på jorden.»

Kain oppdager Guds omsorg og godhet

Kain var livredd nå. Hvor skulle han gå? Ikke en gang Gud ville vite av ham nå, hvor enn han dro ville han måtte gjemme seg, og om noen fant ham, ville de slå ham ihjel. Han visste at han aldri ville holde ut å leve slik. Straffen var rett og slett for stor. Men kunne han si det til Gud? Hadde han kanskje ikke fortjent den, han som hadde slått ihjel sin egen bror.

Han husket hvordan Abel hadde ligget der på bakken, livløs og stille med blodet sildrende fra munnen. Han husket det vakre ansiktet som aldri mer ville smile, de myke hendene som aldri mer skulle stryke Eva over håret, de lette føttene som aldri mer skulle løpe over marken, de....

Han så for seg hvordan moren og faren hans ville hulke av fortvilelse når de fant Abel. Han husket hvor snill og god Abel alltid hadde vært, hvordan de hadde lekt sammen da de var små, hvordan han hadde ledd mot ham når Kain fortalte noe morsomt. Han husket overraskelsen og skrekken i blikket til Abel når Kain hadde flydd på ham og slått ham i bakken. For første gang i sitt liv syntes Kain inderlig synd på Abel. Han angret på hva han hadde gjort.

Han falt på kne foran Gud og hulket. Men han greide ikke å be Gud om tilgivelse, greide ikke å stå fremfor Gud og si at alt var hans egen feil, selv om han inderlig godt visste at det var slik. Han så opp mot Gud gjennom tårevåte øyne, og oppdaget noe han ikke før hadde sett. Gud var god, han brydde seg om ham og ville ham godt. Gud visste hvordan alt hang sammen, visste hvordan sjalusien hadde sneket seg inn i Kains hjerte til han ble blind av hat til Abel. Men han visste også noe mer. Og med en gang Kain så hva Gud visste, visste Kain det også: han kunne ha valgt annerledes! Han kunne ha gledet seg over den lille broren sin, kunne ha delt foreldrenes kjærighet til ham. Han kunne ha gjort som Abel: gitt uten å ville ha noe igjen for det.

Kain forsoner seg med sin skjebne

Kain skammet seg. Han visste at han fortjente hele straffen Gud ville gi ham, men han visste også at han ikke ville klare å bære den. Som fredløs ville folk slå ham ihjel straks de fant ham. Kain ville leve, forsøke å bli et godt menneske og gjøre godt igjen alt det onde han hadde gjort mot verden. Han ville ikke dø slik, som en simpel morder som ikke hadde gjort annet enn å hate i hele sitt liv.

Han så opp mot Gud og sa: «Min straff er så stor at jeg ikke kan bære den. Se, i dag driver du meg bort fra landet. Jeg må gjemme meg for deg. Jeg blir hjemløs og fredløs på jorden, og den som finner meg kommer til å slå meg ihjel.» Men Gud sa til ham: «Nei, den som slår Kain ihjel, skal hevnes syv ganger.» Så satte Gud et merke i pannen på ham slik at ingen som møtte ham skulle slå ham ihjel.

Kain dro vekk fra Gud, han gikk og gikk helt til han kom til landet Nod, øst for Eden. Der slo han seg ned, og etter en tid traff han en søt jente som han giftet seg med. De fikk en sønn som de kalte Hanok, og Kain var en veldig snill pappa for Hanok og en god ektemann for sin kone.

Spørsmål til fortellingen

1. Hva het Adams og Evas barn?

2. Hvem var eldst, Kain eller Abel?

3. Hva ofret Kain og hva ofret Abel til Gud?

4. Hvorfor ble Kain sint?

5. Hvordan døde Abel?

6. Hvordan ville Gud straffe Kain?

7. Hvorfor satte Gud et merke i pannen på Kain?

8. Hvor dro Kain etterpå?

Svar på spørsmålene

- 1. Hva het Adams og Evas barn?**
Kain og Abel
- 2. Hvem var eldst, Kain eller Abel?**
Kain
- 3. Hva ofret Kain og hva ofret Abel til Gud?**
Kain ofret frukt, korn og grønnsaker, men Abel ofret lam
- 4. Hvorfor ble Kain sint?**
Fordi Gud tok imot Abels offer og ikke hans
- 5. Hvordan døde Abel?**
Kain drepte ham
- 6. Hvordan ville Gud straffe Kain?**
Bannlyse ham
- 7. Hvorfor satte Gud et merke i pannen på Kain?**
Så ingen skulle drepe ham til tross for at han hadde drept sin egen bror
- 8. Hvor dro Kain etterpå?**
Øst for Eden til landet Nod

Filosofiske spørsmål

1. Har du vært sjalu eller misunnelig noen gang? Hvordan føles det? Hvilke tanker har du når du er sjalu? Hvordan ble du kvitt denne følelsen? Hva tenkte andre om deg mens du var sjalu/misunnelig?
2. Kain blir sjalu på Abel allerede mens Abel er spedbarn. (Noen som kjenner seg igjen?) Men hvordan er det egentlig mulig å bli sjalu på et lite, forsvarsløst spedbarn? Et spedbarn kan vel ikke true eller skade oss på noen måte, eller kan det det? Blir Kain sjalu fordi Abel «stjeler» oppmerksomheten fra foreldrene som Kain var alene om å motta før Abel ble født?
3. Er det mulig å bli sjalu på alt? Eller er det noe/noen det ikke er mulig å bli sjalu på? Hvorfor/hvorfor ikke? Se på disse eksemplene, er det noe/noen her det ikke er mulig å bli sjalu på:
 - en appel sin
 - en sykkel
 - bestemor
 - månen
 - en venninne eller kamerat
 - en hund eller katt
 - en matte lærer

Prøv å se for deg situasjoner hvor du er sjalu eller misunnelig på alle disse tingene/menneskene. Hvordan kunne sjalusien vært unngått i hver enkelt situasjon?

4. Kain forsøker å bli bedre enn Abel i alt slik at foreldrene skal skjønne at Kain er den aller beste sønnen. Og når de skjønner det, så blir de mer glad i Kain enn i Abel. Men så skjer det rare at nettopp fordi Kain er så opptatt av å bli best, så blir han «verst»!

Hva burde Kain gjort annerledes etter din mening? Hvorfor er Kain blitt som han er blitt? Er det hans egen feil eller er det Abels feil? Eller er det foreldrene som må ta på seg skylden for at Kain er blitt så sjalu?

5. Det står at Gud så med vel vilje til Abels offer, men at Gud ikke vil ha noe med Kains offer å gjøre. Hvordan kan vi vite hva Gud mente om ofrene? Hvordan har Gud gjort seg synlig (eller ihvertfall hørbar) for de to

brødrene? Har han tal t «gjennom skyene» el l er har tal t direkte til guttenes hjerter? Hva tror du?

Synes du det var en rettferdig dom el l er synes du at Gud burde godtatt Kains offer også?

6. Kain vil l e be Gud om til givel se, men kl arte det ikke. Det var noe i ham som hindret ham i å l egge seg åpent frem for Gud. Synes du det er vanskelig å si «unnskyl d» når du har gjort noe gal t? Hvis ja, hvorfor er dette så vanskelig? Er det fordi:

- vi avsl ører oss sel v og dermed føl er oss tåpel ige (hvorfor er vi redde for å avsl øre oss sel v, hva er det avsl øringen egentl ig avsl ører?)?*
- vi er redde for å vise at vi kan si el l er gjøre feil ting (men hvorfor er vi isåfall redde for det?)?*
- det er ydmykende å be om unnskyl dning (hva i oss er det som krenkes når vi ber om unnskyl dning)? Vårt bil de av oss sel v?*